

Don gii leat 70 jagi dahje boarrásit – ráddje iežat lahka aktavuodaid

Mii ávžžuhit ahte don gii leat 70 jagi dehe boarrásit ráddjet iežat lahka aktavuodaid ja bisut ruovttus nu olu go vejolaš muhtin áigge ovddosgavlui.

Dat ođđa virusskibasvuohta covid-19 lea ovdánan pandeminja viidu Ruotas. Du gii leat 70 jagi dahje boarrásit gullot riskajovkui. Dan čájehit vásáhusat Kiinnas ja Italiis, gos njoammunviidun lea dáhpuhuvvan guhkit áigge.

Lea hui dehálaš ahte suddjetiežat ja earáid covid-19 njoammumis. Dalle don suddjet buohccedivššunai mii bohtá leahkit garra deattu vuolde.

Ná bisut dearvvasin

Njoammuma vealtimis mii ávžžuhit du gii leat 70 jagi dahje eller boarrásit ráddjet iežat lahka aktavuodaid. Don berret vealtit geavttimis fárrolatjohtolaga, gávpeheami gávppiin dahje galledeami lanjain gos leat mánggat olbmot seamma áigge. Váldde veahki oapmahaččain dahje rátnáin omd. biepmu oastimiin dahje áššiid doaimmahemiin.

Ná don vealttát njoammudeamis earáid

Jus leat skibas galggat bissut ruovttus fuolahan dihte iežastat ja vealtimiin njoammudeame earáid, vaikko dus leatge litná dávdamearkkat. Vealhte lahka aktavuodaid eará olbmuiquin go leat skibas.

Dehálaš telefodnanummirat

Dábálaš jearaldagaide covid-19:s, ringe 113 13.

Buohccedikšunrávvemii, gallet Vårdguiden, www.1177.se dahje ringe telefodnanummirii 1177, linja lea rabas birra jándora.

Jus leat stáđuheapmi ringe Äldrelinjen, 020-22 22 33. Árgabeivviid dii 10-15.

.Heakkaváralaš dilis ringe 112

Ná veahkehat buohccedivššu

Ráddjemiin iežat lahka aktavuodaid unnánat skihppájit, mii geahpida buohccedivššu. Jus buohkat veahkehit mii doarjut buohccedivššu mas ráddjejun áiggi bohtá leahkit garra bargonoađdi.

Covid-19 addá almmolaš skibasvuođadovddu ovttain dehe mottiin čuovvovaš dávdamearkkain:

- gosahat
- feber
- vuoigŋanválttisvuođat
- nuorvu
- čottabávččas
- oaivebávččas
- deahkke- ja lađasvárka
- illaveaju

Gierddahala – dát manná badjel

Lea dábálaš ahte dovdat leabehisvuođa, eahpesihkarvuođa ja aktonašvuođa dilis go ferte bisohallat eret eará olmuin.

Dat man sáhtát dahkat vai livčče buoret dovdu omd. mannat váccaseame luonddus, sárdnut telefovnnas lagamuččaiquin, dehe doallat aktavuođa dihtora ja sosiála mediaid bakte.

Doaibmabijut lagas aktavuodaid ráddjemis leat ráddjejun áiggi. Geahččal barggahit iežat dainna man anát suoh-tasin ja geasuhahttin.

Riskajoavkkut

Alla ahki lea vuosttaš riskafáktor. Dan čájehit anolaš dutkamát mat gusket covid-19 álgima. Danin don gii leat 70 jagi dahje boarrásit gullot riskajovkui.

Alla agát olbmot, geain dan lassin lea omd. Alla varradeaddu, váibmo-varrasuotnaskibasvuohta, geahpeskibasvuohta dahje diabetes leat dábáleappot daid váttis dáhpuhusaid olis.